

ÚJÉVI GONDOLATOK

Irta: Steinfeld Sándor

Jelen számunkkal a HÍD tizedik évfolyamába lép. Nem kis jelentőségű tény ez, ha meggondoljuk, hogy kisebbségi lap vagyunk, hogy a HÍD megindulása előtt és után is jelentkeztek már tájékkonk magyar nyelvű folyóiratok. De ahogy föltűntek, úgy ki is múltak, mert egynek kivételével (a Kalangyára gondolok) nem kapván sehonnan anyagi támogatást, megjelenésüket be kellett szüntetniök. A Kalangya mesterséges életbentartása mellett mi sem szól élesebben, mint annak példányszáma. (Ha jól emlékszem, a hatszázat nem haladta meg a nyomdászámán föltüntetett mennyiség.) Egyedül a HÍD vitte föl nyolc év alatt, betöltéséig, ezerhatszázra és minden intézményes anyagi támogatás nélkül fönntartotta önmagát és terjeszkedett úgy belső terjedelemben — 32 oldalról 64-re szélesedett — mint példányszámban. (Olvasóinak száma is napról napra nőtt, míg elérte a majd 20 ezeres tábort.)

És ez nem véletlen, sem valamilyen különös szervező és hírverő-képesség gyümölcsöző eredménye. A HÍD írásaival, bátor kiállításával a tömegek lapja lett, mert azok megszerették és magukévá tették. Hivatást töltött be, ezért maradhatott fönn és úgy írt, ahogyan azt az idő megkívánta és akiknek írt, megértették.

A múltban kiverkedett népszerűségét nem halványította el a sötét emlékü, kakastollas-akasztófás »fölszabadítás« sem. Ezt bizonyítja, hogy a négy év után újra meginduló HÍD ötezer példányát szinte a megjelenés pillanatában kapkodják szét. Nem napilap, nem Színházi Élet, hanem komoly folyóirat a mi lapunk. Nem tudom, hogy Magyarországon jelent-e meg komoly folyóirat valaha is százezres példányszámban? Mert százalékban ennyinek felel meg a mi mai példányszámunk. És mindez a közismert és közmondásos bácskai közönyben. Jövő nyenkorig a tervünk, hogy megkészezzük jelenlegi példányszámunkat. Mert van olvasó, ha jó az írás és ha eljuttatják hozzá.

Még csak a jelentés látott napvilágot, hogy a Vajdasági Magyar Kultur Szövetség megindítja a HÍD-at és a pósta már öntötte régi ismerős és ismeretlen olvasóink és barátaink leveleit, előfizetéseit, üdvözlőleteit és aföötti örömlük tolmácsolását, hogy a HÍD ismét megjelenik. Csak három levélből idézek. Az első egy munkásé, a másik egy földmunkásé, a harmadik egy szellemi munkásé.

»A Magyar Szöböl értesültem, hogy a sötét erőszak által földre tiport jugoszláviai magyar dolgozók egyetlen folyóirata ismét megjelenik, aminek igen örülök...«

»Kedves Elvtársak! A HÍD megjelenése alkalmából üdvözlünk benneteket, mint régi barátok. A HÍD-at mi már régen vártuk, úgy mondvá türelmetlenkedtünk és készültünk kérdést intézni hozzátok, hogy mért nem adjátok már vissza a mi szeretett Hídunkat, de mivel hogy megjelent, most öröm tölti el szívünket, hogy a nagy megpróbáltatás után újra kezünkbe vehetjük ezt a sok lelket irányító folyóiratot...«

»Ha vannak nekünk való jobb könyvek, értesítsetek, mert nagy szükség van könyvekre. Ami volt, azokat mind meg kellett semmisítenünk 1941-ben, mert letartóztattak minket és többeket közülünk ki is végeztek, mint Tápai Sándort, Recsó Antalt és még másokat.«

»Annai szenvedés után jól esik hallani a jövő hitét, gondolatát, reményét. Nem hiába harcolt az ifjúság és lett földönfutó, nem hiába fosztottak meg bennünket jogainktól... Harcoljatok tovább a HÍD őszinteségével, lelketek fanatizmusával a nagy vívmányokért. Harcoljatok tovább és világosítsátok be a legeszményibb emberi jósággal az Életet. Előre lankadatlanul a teljes győzelemig!»

És még egy küldeményt említünk meg. Szuzáról jött, Baranyából, a vitanú házált halt Kis Ernőnk falujából: Egy előfizetési gyűjtőiv. Telidestele.

Septében csak három kiválasztott írás ez, de ilyenek a többi hozzánk w-tézett sorok mind. És büszkék vagyunk rájuk.

Új év kezdetével szokás is, szükséges is és rendjén való programot adni a jövőre. Első számunk bevezető cikkében ezt részletesen ki is fejtettük, úgy hogy szinte fölöslegesnek tűnik ilyen rövid idő múltával újra erről beszélnünk.

Mégis le kell szögeznünk, hogy minden örökkel és tudásunkkal *hazánk újjáépítését* kell szolgálunk és olvasóinkra is ebben az irányban hatunk. Csakis olyan írás jelenthet meg lapunkban, amely *minden ízében, minden szavával* ezt a célt műveli és erősíti. Jelen számunkban közöljük egy máli időjosi olvasónk, Taipai Jánosnak írását. Amit írt, az jó, de sokkal jobb lenne, ha a legidősebb kérdésről, a földosztásról is szólt volna. Ezért kérjük munkatársainkat, hogy az újjáépítést szemelőtt tartva a legégetőbb kérdésekről, a legteljesegebből írjanak. A költők ugyanúgy, mint szépíróink, mert csak így viteljük ügyünk, népünk és hazánk ügyét előre, karöltve testvérepeinkkel. Az elvont bölcselekedés csak akkor érdekes, ha öntudatunkat fejleszti és akarataikat acélozza. *Más programunk nincs.*

A napokban egy régi ismerősömmel beszélgetve a következő véleménynyhatottam: »Jó a lapotok, de a régi valahogy jobb volt, *harciasabb*. Igaz, most határon vagytok és így tulajdonképpen ehéz is támadni, harcolni.« Tudom, többen gondolkodnak így, nemcsak a HÍD-ről, de minden másról általában, amely azelőtt a rendszert rohamozta és ellenzéki sorban harcolt. Sőt sokan így vélekednek aktivistáink közül is. »Hja, könnyű volt az valamikor«, vagy »Könnyű nekik a tömegeket megmozgatni, ellenzéki sorban küzdenek.« (Olyan államok demokráciájára gondolnak, ahol a reakció uralkodik.)

Mivel ismerősömmnek a válasszal adós maradtam, de mert a fenti nézet megtehető széles körökben elterjedt, ezt nem hagyhatom szó nélkül.

Minket minden más párttól-mozgalomtól az különböztet meg, hogy *harcolunk és harcolunk*. Még a célunk sem változott: az emberi jólét megteremtése a földön a dolgozók összesége számára. A múltban is, most is a reakció ellenverekedtünk. Csak a jelszavak formája változott. Ma harcolunk nem rombol, hanem épít. Az igaz, hogy ez nagyobb erőt kíván és kitartást, de annál létekel-emelőbb. Mert kíméletlen a mi harcunk és áldozatokat is kíván. Most nem életet és nem vért áldozunk, de időnket, idegeinket, pillanatnyi kényelmünket. És csak a megszokás vakasága nem látatja, hogy a küzdelem ma is tovább folyik, tovább kell, hogy menjen! De nem a nagyobb bérért, hanem a többet, a jobban termelésért. Mert ez mindennek az alapja. Mert *miénk a gyár és miénk a föld*. És ezért harcolunk a munka jobb megszervezéséért, a kultúráért, a kivított szabadság megőrzéséért. *Magunkért harcolunk.*

És mit tehetünk mi, mit tehet folyóiratunk ebben a harcban?

Sokat. Rengeteget.

Egy pillanatra sem szabad felednünk, hogy népünknek, dolgozóinknak — a Magyar Szó mellett — mi vagyunk egyetlen nyomtatott írása. Már múltunk miatt is sokat várnak tőlünk. És teljes joggal.

Ott kell lennünk az élen minden megmozdulásnak. Vezetnünk és tanácsolnunk kell népünket. Ki kell üznünk belőle a revizionista örület ördögét és új életre, szabadságra kell nevelnünk. Szabadságra, de nem olyanra, hogy a demokratikus jogokat a demokrácia ellen fordítsa. Meg kell tanúlnia, hogy élen

a szabadsággal, de ne hogy visszaéljen jogaival. És mindenek előtt valósággá kell váltanunk a testvériség egység jelszavát.

Nagy föladatok ezek. De nemcsak a magunk erejére támaszkodunk. A Vajdasági Magyar Kultúr Szövetség kibontakozó munkája gyümölcsözi már eredményeit. Megjelenik a Naptár, megjelenik a szótár, megjelenik a daloskönyv, az előadandó színdarabok gyűjteménye és könyveket adunk ki. És nincs meszsze már az idő, hogy megjelenjék a Szervezett Munkás is. Minden csak attól függ, hogyan nyújtanak nekünk olvasóink *írásaikkal* segítséget.

De ez nem elég. Mélyebben kell bekapcsolódnunk a Népfront munkájába. Anyagot kell adnunk az olvasó csoportoknak és sajtóbizottságainknak a sor, hogy megszólaltassák a dolgozó népet, mert ez nem *csak* a napisajtó kötelessége.

Ezen felül itt van Népszínházunk és itt vannak lelkesen dolgozó színészeink. Itt vannak iskoláink és ha a megszállás gyászos múltjának acsarkodó jelszavaitól megzavartan is, de itt van az ifjúságunk. Ezt az ifjúságot átnevezni és a népi demokrácia csatásorába állítani olyan föladat, amely minden áldozatot megér.

Mindmáig össze kell fognunk egy lelkes egészbe és föl kell ráznunk dolgozó népünket aéltségéből. Minden téren föl kell emelnünk dolgozóink színvonalát, elsősorban politikailag, mert csakis az írástudatlanság, a lelki sötétség, az elmaradottság jelképei a 30 és 35%-os nemzeti szavazók.

És pillanatnyilag, mint mindegyikünk legfontosabb föladata: földnélküli tömegeinket a földosztásban cselekvő részvételeire bírni.

Ne feledjük, hogy minden hibát, minden mulasztást dolgozó testvéreink számon kérnek tőlünk. És joggal teszik ezt. Mert mi vagyunk a felelősek, hisz mi vagyunk az élen.

♦♦♦♦♦

PAJZS PÁL:

OTTHON

Otthon most új erők ébrednek,
Otthon most gőzölög a lép,
És furcsa nagy léptekkel megy az idő
Mind'g tovább, tovább.

Otthon még nem hangzik madárdal
E ködös, hideg hajnalon.
De titkos szavak súgnak, búgnak
A fáradt magyar parlagon.

Otthon még sötét és ómos az ég;
A lápi lidércok áncot lejtének,
De megremegett a bűzakalászkok
S megindulnak az ősi kanászok:
Valamit tudnak, valamit sejtének.

Otthon még bergőzös álmát alussza,
Ezernyi megcsat, fáradt béres;
De jön a hajnal, a jövő hajnal,
Vad ökölsapással, gányos kacajjal;
A holnap hajnala dalos és véres.

Otthon most új erők ébrednek,
Otthon most gőzölög a lép,
És furcsa nagy léptekkel menekül az idő
Mind'g tovább, tovább.

(Ukrájna 1943)